

Antwerpen, 19 december 2014

'Kerstbestand'
Brief van de bisschop voor Kerstmis

Goede vrienden,

De voorbije maanden hoorden we veel over de Eerste Wereldoorlog. Vanaf november 1914 stonden in de Westhoek en vooral in de vlakte van de IJzer twee legermachten tegenover elkaar. Langs weerszijden van het front groeven ze zich in. Vanuit hun loopgraven bespiedden en bestookten ze elkaar, dag na dag. Scherp-schutters schoten op al wie bewoog. Wekelijks sneuvelden honderden, soms duizenden soldaten. Ondertussen was de hele streek in een zompig water- en modderlandschap veranderd. Toen werd het Kerstmis 1914. Langs weerszijden van het gruwelijke front waren de meeste soldaten christenen. Het werd hun te veel. Zo konden ze Kerstmis toch niet laten voorbijgaan! Toen speelden zich op tal van plaatsen langs het front onvoorziene taferelen af. Op meerdere plaatsen onderbraken de soldaten spontaan het oorlogsgeweld. Ze begonnen in de stilte van de nacht kerstliederen te zingen. Verscholen in hun loopgraven luisterden ze naar elkaars kerstliederen. Ze wisselden kerstwensen uit met elkaar. Op sommige plaatsen verlieten soldaten hun loopgraven om hun doden uit het niemandsland weg te halen, zonder dat de overkant hen beschoot. In Mesen hoorden Britse soldaten kerstliederen klinken uit de Duitse loopgraven. De soldaten verbroederden met elkaar en wisselden geschenkjes uit. Daags nadien organiseerden ze samen een voetbalwedstrijd. Het zijn de gekende *Christmas Truces* of kerstbestanden uit de Eerste Wereldoorlog.

Deze kerstbestanden hebben het verdere verloop van de oorlog niet veranderd. De oorlogsmachine was niet meer te stoppen. Toch hebben deze bestanden een spoor van menselijkheid nagelaten. De leugen van de oorlog moest even wijken voor de waarheid van het leven: dat landen en volken tot eenzelfde mensheid behoren, dat vaders dezelfde hoop voor hun kinderen koesteren, dat christenen de voorkeur geven aan een geweldloze oplossing van conflicten, dat niet alle wettige bevelen daarom ook moreel verantwoord zijn, dat de logica van de oorlog geen vrede voortbrengt. Soms overleeft het beste wat mensen kunnen doen op een heel klein stukje grond. Even maar. Op een kleine plek niemandsland. Op Kerstmis namen deze soldaten even hun menselijke waardigheid opnieuw in eigen handen. Meer kon God op kerstdag niet van hen vragen.

Op Kerstmis bidden we om vrede in de wereld. Dit jaar is daar meer dan reden toe. Het voorbije jaar waren de gewapende en moordende conflicten niet weg uit het nieuws: Oekraïne, Syrië, Irak, Israël en de Palestijnse gebieden, Nigeria en de ontvoering van vrouwen en meisjes. In tal van landen is het einde van de conflicten nog niet in zicht. Wat kan Kerstmis dan betekenen? Hopelijk een moment van bezinning op wereldschaal. Hoeveel landen en volken zijn niet verdeeld door fronten die nooit hadden moeten bestaan? Hoeveel vredeskansen gaan niet verloren door gebrek aan goede wil, ondanks de edelmoedige inspanningen van internationale en niet-gouvernementele organisaties? Welke politieke of militaire leider durft uit zijn loopgraaf te komen om de tegenpartij een hand te reiken?

Toch zijn Kerstmis en het kerstbestand er niet enkel voor de anderen. Ze zijn er ook voor jou en voor mij. Wie heeft in zijn leven al niet een paar smalle of brede loopgraven getrokken, om zich te beschermen of om zich te verdedigen? Daarvoor dient Kerstmis: om onze ijzeren logica te verlaten en uit onze loopgraaf te springen, om elkaar recht in de ogen te kijken en een hand te geven. Om in elkaars blik te lezen dat mensen niet voor de strijd maar voor de vrede bestemd zijn. En om in die ontmoeting ook Gods blik te kruisen, zoals Hij met de ogen van Jezus naar ons kijkt, elke dag opnieuw.

Ik wens u een mooi Kerstfeest en een gezegend kerstbestand!

A handwritten signature in dark ink, reading "Jozef De Weert". The signature is written in a cursive style with a small cross at the beginning.

Bisschop van Antwerpen